

МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.

С.В. Баглюк*, Т.К. Лазаренко**, С.М. Котикова*

*Національний університет харчових технологій

**Ірпінська вечірня загальноосвітня школа II-III ступенів Ірпінської міської ради

В умовах кредитно-модульно-рейтингової системи навчання проблема контролю знань набуває величезного значення. Виникає потреба в безперервному контролі знань по всіх темах кожного модуля.

З точки зору дидактики контроль це комплекс заходів, спрямованих на вимір та оцінку знань, вмінь і навичок, отриманих студентами в процесі навчання.

Контроль знань це поняття багатофункціональне. В ньому поєднуються психологічні, методичні та виховні функції. Лише об'єктивний і достовірний контроль буде виконувати свою виховну роль та спонукати студентів до систематичної роботи. Саме така система контролю знань може подолати суб'єктивізм, не дозволить перетворювати контрольні роботи на акцію "самоствердження" деяких викладачів, та зупинить прояви фетишизації контролю (контроль заради контролю).

Пошук надійних засобів контролю знань методів і технологій оцінювання результатів навчання наближає нас до усвідомлення таких важливих питань: "Чому ми повинні навчати? Що повинні контролювати?"

Ці питання замкнені одне на одне. Взаємозв'язок між ними можна окреслити в таких напрямках:

1. Об'єкти контролю визначаються змістом навчальної дисципліни.
2. Форми контролю визначаються теорією навчання та його методичною концепцією.

В курсі фізики вищої школи змістом навчання є наукові факти, фізичні явища, процеси, величини, закони теорії, тощо. Саме ці структурні компоненти фізичних знань можна виділити як об'єкти контролю. Взаємозв'язок між цими об'єктами забезпечує цілісність дидактичної моделі системи контролю знань.

В останні роки широко впроваджується тестовий контроль знань, який має певні переваги щодо економії часу, об'єктивності та технологічності.

Об'єктивність цього методу контролю знаходить своє відображення в незалежності його результатів від ставлення викладача до того чи іншого студента шляхом використання завдань однакової складності, та забезпечення постійного зворотного зв'язку між студентом та викладачем.

Технологічність тестового контролю забезпечується такими його якостями, як простота, формалізованість визначення оцінки, орієнтація на сучасні освітні технології, багатофункціональність (контроль, діагностика, корекція навчального процесу) тощо.

Для перевірки знань з фізики ми обрали закриті тести з наданими варіантами відповідей (як правило, їх чотири).

Підготовка тестових завдань проводилась в такому порядку:

1. В залежності від теми, ми визначали зміст тесту у вигляді переліку знань та умінь.

2. Потім створили системи тестових завдань, по перевірці та оцінюванню знань та умінь.
3. Визначили дидактичну мету тестів, час на їх проведення та скомплектували тести для конкретних видів перевірки.
4. Виконали досліду перевірку надійності та об'єктивності тестів.
5. Виконали їх корегування.

При складанні тестів ми намагалися забезпечити такі вимоги до їх форми та змісту:

1. Кожне питання тесту має бути чітким, однозначним. В ньому повинно відобразитися лише одне завдання даного рівня.
2. Тести повинні бути надійними, тобто результати контролю повинні відповідати дійсним знанням.
3. Кожне тестове завдання повинно мати свою "питому вагу", що визначається його складністю та відображається кількістю балів.
4. Тести мають бути валідними. Валідність відбиває рівень відповідності тесту вимогам до змісту знань та меті тестування.

Нами були розроблені тести з фізики по темах кожного змістового модуля. Змістові модулі охоплюють всю програму фізики.

Тести складені в єдиному стилі закритого типу, за вибірковою методикою.

Система оцінювання є диференційованою, вона враховує складність кожного завдання тобто його "питому вагу".

Результати тестування були проаналізовані з метою визначення їх об'єктивності. Статистичний аналіз результатів тестового контролю був виконаний відносно одного з найважливіших критеріїв об'єктивності – валідності тестів.

Ми досліджували рівень відповідності тесту меті тестування та вимогам до змісту знань.

Виходячи з цього, ми вважаємо, що причинами невалідності можуть бути:

1. Нечітке формулювання запитання.
2. Неоднозначність відповідей.
3. Складна форма запитання.
4. Невідповідність складності завдання тому рівню засвоєння, який передбачений програмою.

Ми вивчили існуючі критерії валідності в методичній літературі і скористалися вже перевіреними критеріями. Виходячи з цього, ми вважали невалідними тестові завдання для яких:

а) кількість вірних відповідей складає більше, ніж 84% від всіх протестованих. Ці завдання можна вважати занадто легкими;

б) кількість вірних відповідей складає менше, ніж 16% опротестованих. Ці завдання є занадто складними.

Згідно з вказаними критеріями був проведений статистичний аналіз результатів тестування.

З усього масиву тестів невалідними виявились 11%. З них 5% були невалідними з причинами завищеної складності, 2% - з причини неоднозначності відповідей, занадто легкими виявлено 4% тестових завдань. Для підвищення об'єктивності тестових завдань було зроблено їх корекцію.